

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' צו ח' ניסן תשפ"ג

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס' 705

פנינים יקרים על הגדה של פסח

ענין מצה ומרור, מצה הוא כשלא נשתנה העיסה כי ע"י החימוץ משתנה, והרמז כי בני ישראל לא נשתנו בגלות כמ"ש שלא שינו את לשונם ואת שמותם, כשם בני ישראל ירדו כך בני ישראל יצאו, וזה החסד שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם הקב"ה וגאלם, ובאמת זה עצמו נעשה ע"י המרידות שמרדו את חייהם לכן לא נטמעו בהם כמ"ש בזה"ק, ולכן הלל היה כורך מצה ומרור לומר שהישועה היה ע"י שניהם יחד.

...משרשי מצות ספור יציאת מצרים אפילו בינו לבין עצמו אם אין אחרים חייב להוציא בפיו כדי שיתעורר בדבר כי בדבור יתעורר הלב.

וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, בוא וראה מה כח הסיפור הרי כולנו חכמים ומבינים יותר מן המפורש וכולנו זקנים ויש כבר פרקטיקה במדע ובכירור וכולנו יודעים את התורה וממילא כל ענין יציאת מצרים ידוע וברור אעפ"כ מצוה לספר כי הסיפור מביא לידי הרגש יותר מן הידיעה בלבד.

השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישאל השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין, ההדגשה בזה כעת אנו פה בגלות, התקוה בשנה הבאה נהיה בארץ ישראל, כעת אנו עבדים לאומות מתוך עצם העובדה שאנו גולים ביניהם, הבקשה שנהיה בני חורין מהשפעת יצר הרע ומשעבוד מלכויותם.

עבדים היינו וכו', כלומר משועבדים היינו לפרעה במצרים, אלא שהקב"ה הוציא אותנו ביד חזקה כלומר בעל כרחם של מצרים ובורוע נטויה לעין כל ולא להיות כעבדים הבורחים במחשך הלילה, ואלו לא הוציא הקב"ה היינו מתערבים בהם ולא היינו נגאלים לעולם.

שאינו יודע לשאול את פתח לו כמו פתח פיך לאלם (משלי לא) לא נאמר בזה הפסוק שאלת שום בן אלא והגדת לבנך דרוש לו בהגדה ופרסם לו את הנס.

דרשת בן זומא ימי חיך משמע הימים כל ימי חיך משמע תדיר ללא הפסקה ואף הלילות בכלל, לדעת חכמים כל ימי חיך תמיד ללא הפסקה לרבות ימות המשיח שגם אז יזכירו ענין יציאת מצרים כי ביציאה זו נהיינו לעם וקבלנו את התורה, וכן על זה הדרך כך שביאת המשיח קשורה גם ליציאתנו.

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, וקשה דהא כתיב ואותנו הוציא ממש ומה כאלו יצא? ויש לפרש על פי לשון שתקנו באמת ויציב וכו' בכל דור ודור, פירוש כי גאולת מצרים לא היה מקרה אבל הוא ישועה באחדות כל בני ישראל, ובכל דור ודור נעשה הישועה להם ולבניהם אחריהם, הרי שבכל דור יש חלק לגאולה לכל איש ישראל.

בכל דור ודור וכו' גירסת הרמב"ם בכל דור ודור חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא אתה משעבוד מצרים, יציאת מצרים איננה היסטוריה יציאת מצרים הינה דבר המתרחש כעת בכל אחד מאיתנו, נדרשים אנו להראות את עצמנו כלומר לחיות לחוש ולהביא לכך שישפיע על דרכי חיינו.

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים, מלשון לי מוכח שהמצוה על כל אחד ואחד גם בדורות המאוחרים היינו שבכל הדורות יראה את עצמו שה' עשה לו הנסים באופן אישי על עצם קיומנו שלא נתערבנו בין הגוים.

אגרות קודש ממורנו ורבנו זיע"א

ב"ה, ירושלים ת"ו, יד' ניסן תשל"ז
לכבוד... הי"ו
שלום וברכה,

על ידי קבלת עול מלכותו יתברך.
ואם יעשה נא במסירות נפש את הדבר
שבקדושה הנשגב הזה בודאי לא יצליח ולא
יפחד ולא ייבהל משום דבר, כי אלוקי
אברהם יהיה בעזרו וימצא נחת מתוך
הרחבה יחד עם זוגתו מרת ... תחי' ויהיה
התחלה לטובה לחזק לבבות נשברים ולקבץ
פזורים את כל אותם הנשמות שנדחו ונתפזרו
ולהכניסם בהקדושה ולקרב גאולתן של
ישראל במהרה בימינו, אמן כן יהי רצון.

אני שולח לכם ברכתי לקראת חג הפסח
הבעל"ט שתחוגו אותו בכשרות ובדיעות
מתוך שמחת הנפש ותזכו לראות ברכה
והצלחה בעמלכם הגדול שהיא עבודת
הקודש בדרך ישראל סבא ויהי נועם ה'
עליכם ופועל ידכם תרצה.

אני מאשר קבלת הסכום מאה מארק, ויישר
כח על זאת, תזכו לעשות תמיד טוב וחסד.
מתוך תקווה נאמנה לבשר ולהתבשר ממכם
בשורות טובות אני מברך אתכם ומאחל לכם
כל טוב.

ברגשיכבוד רב ובברכה נאמנה...

אם כי חפצתי מאד לענות תיכף ומיד על
מכתבו ועל שאלתו בגלל נחיצות הדבר, בכל
זאת לא עלה הדבר בידי מחמת הטרדות
המרובות והלחץ של האנשים, וכב' בטח
מכיר המצב וידין אותי לכף זכות.

אני מאד מעריך את כל פעולותיו למען
הרחבת פעולות הקדושה בארץ אשכנז, ויהי
רצון שיהא שם שמים מתאהב על ידו בקירוב
לבות בני ישראל לאביהם שבשמים שבכך
תלוי קירוב הגאולה.

ובקשר להצעתו להקים מרכז לחינוך חרדי
בגרמניה, הרי דעתי מסכמת מאד וחפץ ה'
בידו יצליח יחד עם הא'... להגדיל תורה
ולהאדירה וכדי להשיב בניהם אל חיק
אבותם, ועל ידי כך להוריד הקדושה על
ידי הבחינה מפי עוללים ויונקים יסדת עוז
שהם הבל פיהם של תינוקות של בית רבן
ומשם התפשט הקדושה לעורר לבות בני
ישראל באשר הם שם להתנער מהבלי הזמן

הברכות והמברכת תתברך בכל הברכות
והיעודים הטובים.

אני מבקש להביע את התקווה, שאותו הקשר
שאת חשה, ילך ויתעמק, על ידי מציאות
עבודתנו, להיות מופשט מעצמנו בכל דבר
ומעש, היינו, להכיר לדעת שאין לנו שום
דבר, כי אם מציאות הרחמים היא המעניקה

ב"ה, ירושלים ת"ו, ח' אייר תשל"ז
לכבוד... תחי'
נויארק

שלום רב,

שמחתי לקבל ובו דברי הברכה הנלבבים
לקראת החג העל"ט, אני מודה לך על

לנו יכולת לעמוד בנסיונות, על ידי שהקב"ה שולח לנו את הסיבות שיהוו משקל נגד לעומת טבענו הרע, וכדי שתישאר הבחירה לאדם אשר בעצמו יסלול לו דרך חיים הדרך הטוב אשר זהו כל תשוקת עליונים ותחתונים וזהו סוד תכלית כל הבריאה של כל העולמות.

במאבק האיתנים עם עצמך, אשר רק זה מהווה הקשר עם הבורא, יעורר בהעמקתו לגלות לך ולהמציא לך בזמן מועט את זיווג ההגון, הנכון. אשר עמו תבני בית נאמן בישראל מתוך שלווה נפשית והשראת

השכינה, ותפלתי ותקותי הנאמנה, שתוכלי לעמוד בכך בכבוד ובעוז ותעצומות, אמן כן יהי רצון.

יחד עם כל החברים אני מתפלל ומבקש עבור אמך היקרה עם כל המשפחה וכל אשר לכם בבריאות טובה רוב נחת ואושר וכל טוב.

אני שולח לכם דרי"ש נאמנה ותקוה טובה לבשר ולהתבשר תמיד בשורות טובות. העברתי תרומתך ל"יד עזרה" לצרכי העניים אשר בארצנו הק', ותודה על כך. ברגשי כבוד...

ב"ה, ירושלים ת"ו, כג' אייר תשל"ז
לכבוד... הי"ו
לונדון

שלום וברכה,

קיבלתי מכתבו הנלבב, ומודה לו על האיחולים הטובים לקראת חג הפסח הבעל"ט והמברך יתברך בשפע ברכה והצלחה וכל טוב.

מקרב לב ונפש אני שולח לו ולזוגי תחי' ברכת מזל-טוב נלבבה לקראת כניסת בנו היקר לעול המצוות, והשי"ת יזכה אתכם לרוות ממנו רוב נחת.

כשנפש מישראל נכנסת לקבל עליה עול מצוות ה' באהבה ובשמחה, הוא הופך להיות בכך נטע שעשועים לפניו יתברך. כי ע"י כך הוא נותן מקום לשית עצות בנפשו איך להתקרב אליו יתברך, בעשיית רצונו ובביטול כל רצונותיו לרצונו, כמאמר "בטל

רצונך מפני רצונו וכו'" (אבות ב, ד). והזוה"ק קורא למצוות - "עטין" - עצות (שמות צז:). וגדול הוא הנחת רוח לפניו שמקבלים העצות ממנו ונהנים מטובו, כי יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להיניק.

וכך גם יהיה סדר גאולתן של ישראל שיתעורר בנו למטה הרצון השלם לקבל העצות הטובות והרמיזין דאורייתא בבחינת איתערותא דלתתא של חבצלת השרון, יתעורר ע"י כך הרצון העליון של איתערותא דלעילא וכסיפין עילאין לעורר העת דודים לגאלנו ולקרב פזורנו לבנות בית מקדשנו ולהשיב שכינתנו בתוכינו, אמן.

היות ואני מתכוון בע"ה להיות בחג השבועות בארצנו הק', נבצר ממני מלהשתתף בחגיגת הבר מצוה, ומרחוק אברך אתכם שיהי לכם שלימות השמחה וכל טוב.

ברגשי כבוד רב, ובידידות נאמנה...

המשך פנינים יקרים

אמר רבי אלעזר כשנגאלו ישראל ממצרים לא נגאלו אלא מתוך חמשה דברים מתוך צרה, מתוך תשובה ומתוך זכות אבות מתוך רחמים מתוך הקץ, צרה - ויאנחו, תשובה - ותעל וכו', זכות אבות - ויזכור אלקים רחמים, קץ וידע אלקים, כל אלו יצרו את הגאולה.
(דב"ר ואתחנן)

לחם עוני (דברים טו) מה עני שדרכו בפרוסה אף כאן בפרוסה (זו המצה של יחזק) למה הדבר דומה למלך שהיה לו בן יחיד ונחלה, יום אחד תאב לאכול אמרו לו שיאכל אוכל של רפואה - וכיון שאכל מאכל של רפואה הבריא וכבר יכול לאכול מהכל, כך שיצאו ישראל ממצרים לא ידעו עיקר אמונה אמר הקב"ה שיטעמו מאכל רפואה זה המצה, ואח"כ יכול לאכול חמץ ולא ינוק.

ואף אתה אמר לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן - רבי שלמה גאנצפריד מסביר, אחרי שתספר לו על יציאת מצרים מוטל עליך לפרט ולבאר מהלכות הפסח לדוגמא אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן במיני מתיקה כדי שלא לשכח מעם הפסח והמצה וזאת כדי שלא תשתכח יציאת מצרים אלא תקבע בלב לעולם.

הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו (תהלים קלו) החדש שהקב"ה עושה עם בני ישראל אינו לשעה ולשנה רק לעולם, וכן כתוב חסדי ה' כי לא תמנו (ע"כ במדרש תהלים) כי בני ישראל הם כלים לקבל הנסים שהם למעלה מן הטבע והזמן לכן נשארים לעולם.

מי כה' אלקינו המגביה לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ, מקימי מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים וכו' מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה (תהלים קי"ג) לכולם יוד יתירה משפילי מקימי הושיבי מושיבי מלמדנו שהשי"ת נותן עניו להסתכל למטה הימנו להושיב את עקרת הבית - העקרה המרה וצעורה לעשותן, אם הבנים שמחה.

קול דודי הגה זה בא, מדלג על ההרים (שיה"ש ב) זה משה בשעה שבא ואמר לישראל בחדש הזה אתם נגאלים אמרו לו משה רבנו היאך אנו נגאלין הלא אמר הקב"ה לאברהם ועבדו וענו אותם ארבע מאות שנה, אמר להם הואיל והוא חפץ בגאולתכם אינו מביט בחשבונותיכם אלא מדלג על ההרים אין הרים וגבעות האמורין כאן אלא קצים ועיבורין מדלג על החשבונות ועל הקצין ועיבורין ובחדש הזה אתם נגאלים. (שיה"ש ד)

בנים נגאלו ובנים עתידין להגאל, כל אחד צריך להשתדל בהתנהגותו שלא יהיה ח"ו המונע גאולת הכלל... (מכתבי החסידים)

ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית (שמות יב, ג) יש לרמוז זאת בפסוק ויקחו להם איש שה לבית אבות, איש היינו זה שמתגבר על יצרו, ומ"מ יהיה נחשב לשה שיהי' בהכנעה כמו אדם ובהמה שערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה, לבית אבות שצריכים לדעת שהכל הוא מהאבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב. (מכתבי החסידים)

ושמרתם את המצות וכו' (יב, יז) רש"י אל תהי קורא את המצות אלא את המצוות. כדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצוות אלא אם באה לידך עשה אותה מיד ע"כ. היות שלכל מצוה יש לה עת רצון לקיומה ואם עבר זמנה בטל קיומה, אם כן יפה יש לקיים המצוה דוקא בזמן ההוא שאז העת המתאימה לקיומה ולא להחמיצה.

זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים (יג, ג) בכל יום ויום עליך לזכור שאותו היום הוא היום הזה הנותן בידך את הכח לצאת מעומק הרע - יצאתם ממצרים.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

